

BÁO CÁO THẨM TRA

Dự thảo nghị quyết điều chỉnh chủ trương đầu tư dự án nâng cao năng lực phòng cháy, chữa cháy rừng tỉnh Bắc Kạn (lần 2)

Thực hiện phân công của Thường trực HĐND tỉnh, Ban Kinh tế - Ngân sách HĐND tỉnh thẩm tra hồ sơ dự thảo nghị quyết về điều chỉnh chủ trương đầu tư dự án nâng cao năng lực phòng cháy, chữa cháy rừng tỉnh Bắc Kạn tại Tờ trình số 192/TTr-UBND ngày 04/10/2024 của UBND tỉnh. Kết quả thẩm tra như sau:

I. Về sự cần thiết điều chỉnh chủ trương đầu tư và thẩm quyền

Khoản 1 Điều 34 Luật Đầu tư công năm 2019 quy định: “Cấp quyết định chủ trương đầu tư chương trình, dự án thì có thẩm quyền quyết định điều chỉnh chủ trương đầu tư chương trình, dự án đó và chịu trách nhiệm về quyết định của mình”.

Dự án nâng cao năng lực phòng cháy, chữa cháy rừng tỉnh Bắc Kạn được HĐND tỉnh phê duyệt chủ trương đầu tư tại Nghị quyết số 51/NQ-HĐND ngày 14/7/2021 và phê duyệt điều chỉnh chủ trương đầu tư tại Nghị quyết số 37/NQ-HĐND ngày 05/6/2023; tổng mức đầu tư dự án 60,8 tỷ đồng; quy mô thực hiện bao gồm: Xây dựng mới, cải tạo các Hạt, Trạm Kiểm lâm trên địa bàn tỉnh; xây dựng một số hạng mục phòng cháy chữa cháy rừng như: Biển báo hiệu cấp dự báo cháy rừng tự động, biển chỉ dẫn và tuyên truyền, biển cấm lửa; xây dựng đường băng trắng cản lửa; đầu tư phương tiện, thiết bị phòng cháy và chữa cháy rừng. Hiện nay, hạng mục Xây dựng đường băng trắng cản lửa chưa triển khai thi công được do có vướng mắc về công tác giải phóng mặt bằng và chi phí thi công dẫn tới UBND tỉnh đang đề xuất cắt giảm hạng mục này.

Ngày 24/4/2024, UBND tỉnh ban hành Quyết định số 688/QĐ-UBND về việc điều chỉnh kế hoạch đầu tư công trung hạn vốn ngân sách trung ương giai đoạn 2021-2025 (lần 2), trong đó điều chỉnh giảm kế hoạch vốn của dự án 1,2 tỷ đồng. Do đó, cần điều chỉnh chủ trương đầu tư dự án để phù hợp với kế hoạch vốn được giao, sự thay đổi về quy mô đầu tư và thuộc thẩm quyền của HĐND tỉnh.

II. Về nội dung

1. Hồ sơ dự thảo nghị quyết

Hồ sơ dự thảo nghị quyết trình HĐND tỉnh đảm bảo đầy đủ theo quy định của Luật Đầu tư công và Nghị định số 40/2020/NĐ-CP ngày 06/4/2020 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Đầu tư công.

2. Nội dung điều chỉnh

UBND tỉnh trình HĐND tỉnh điều chỉnh chủ trương đầu tư dự án như sau:

Điều chỉnh giảm quy mô đầu tư và tổng mức đầu tư dự án đã được phê duyệt tại Nghị quyết số 51/NQ-HĐND ngày 14/7/2021, cụ thể:

- Cắt giảm, không đầu tư hạng mục Xây dựng đường băng trắng cản lửa.

- Tổng mức đầu tư dự án sau điều chỉnh: 59,6 tỷ đồng (*giảm 1,2 tỷ đồng để phù hợp với kế hoạch vốn đầu tư công trung hạn giai đoạn 2021-2025 của dự án được cấp có thẩm quyền giao*).

3. Ý kiến thẩm tra của Ban

a) Việc cắt giảm, không đầu tư hạng mục Xây dựng đường băng trắng cản lửa:

- Theo báo cáo của UBND tỉnh, vị trí xây dựng hạng mục đường băng trắng cản lửa nằm trong đất rừng sản xuất của các hộ dân hoặc đất của Lâm trường đã ký hợp đồng với người dân để trồng rừng, hiện trạng trên đất có cây trồng... nên chi phí đền bù GPMB phát sinh lớn, tuy nhiên dự án không được bố trí chi phí thu hồi, đền bù GPMB; hàng năm phải bố trí kinh phí để duy tu hạng mục sau đầu tư, dẫn tới tính kinh tế và hiệu quả không cao, đề xuất không đầu tư hạng mục đường băng trắng cản lửa.

Tại Báo cáo tiếp thu giải trình số 425/BC-UBND ngày 12/7/2021, UBND tỉnh đã báo cáo HĐND tỉnh về sự cần thiết đầu tư đường băng trắng cản lửa tại huyện Bạch Thông và Ngân Sơn như sau:

Căn cứ bản đồ phân vùng trọng điểm cháy thì huyện Bạch Thông, Ngân Sơn có diện tích rừng nằm trong khu vực có nguy cơ cháy cao, trong những năm gần đây thường xuyên xảy ra cháy rừng, 6 tháng đầu năm 2021 đã xảy ra 02 vụ cháy rừng trong với diện tích thiệt hại là 0,52 ha (Ngân Sơn 01 vụ, diện tích thiệt hại 0,343 ha; Bạch Thông 01 vụ, diện tích thiệt hại 0,177 ha). Khu vực dự kiến xây dựng đường băng trắng cản lửa của huyện Bạch Thông và Ngân Sơn nằm trong khu vực rừng trồng Thông tập trung với diện tích lớn tiếp giáp với diện tích rừng tự nhiên, có nguy cơ xảy ra cháy rừng rất cao, rừng rất dễ cháy, khi cháy nguy cơ cháy lớn, lan tràn nhanh. Vị trí dự kiến xây dựng đường băng trắng cản lửa nằm trên đất thuộc sở hữu của nhà nước do đó không vướng mắc trong việc giải phóng mặt bằng (hiền đất, cây).

Qua khảo sát sơ bộ vị trí xây dựng đường băng cản lửa tại các huyện còn lại phải đi qua diện tích rừng đã giao cho hộ gia đình, cá nhân quản lý, một số diện tích khi xây dựng đường băng cản lửa phải đi qua rừng tự nhiên nên rất khó khăn trong việc đền bù, giải phóng mặt bằng, đặc biệt là việc chặt cây tự nhiên trong thời gian đóng cửa rừng.

Do đó, Ban đề nghị UBND tỉnh báo cáo làm rõ về sự không thống nhất giữa Báo cáo tiếp thu giải trình khi trình HĐND tỉnh phê duyệt chủ trương đầu tư dự án và khi điều chỉnh chủ trương đầu tư dự án (*không đầu tư hạng mục Đường băng trắng cản lửa*) tại kỳ họp lần này, ảnh hưởng đến mục tiêu đầu tư của dự án.

- Theo quy định tại Khoản 1, Điều 5 Thông tư 25/2019/TT-BNNPTNT ngày 27/12/2019 của Bộ Nông nghiệp và PTNT quy định về phòng cháy, chữa cháy rừng: “*Công trình được xây dựng hoặc sử dụng để phòng cháy và chữa cháy rừng, bao gồm: Đường băng cản lửa, kênh, mương ngăn lửa; suối, hồ, đập, bể chứa nước, trạm bơm, hệ thống cấp nước chữa cháy; chòi quan sát phát hiện cháy rừng; tháp quan trắc lửa rừng; hệ thống biển cấm, biển báo hiệu cấp dự báo cháy rừng,*

biển chỉ dẫn về phòng cháy và chữa cháy rừng; hệ thống dự báo, cảnh báo cháy rừng và các công trình khác phục vụ cho phòng cháy và chữa cháy rừng”.

Như vậy, đường băng trắng cản lửa là công trình cần phải xây dựng để phòng cháy và chữa cháy rừng. Việc UBND tỉnh báo cáo tại mục 2 Tờ trình dự thảo nghị quyết về việc tận dụng đường lâm nghiệp thay thế đường băng cản lửa chưa thực sự phù hợp với quy định về phòng cháy, chữa cháy rừng vì căn cứ quy định nêu trên, đường lâm nghiệp không thuộc các công trình phòng cháy, chữa cháy rừng và thiết kế đường lâm nghiệp khác so với thiết kế của đường băng cản lửa. Do đó, đề nghị UBND tỉnh làm rõ ảnh hưởng của việc cắt giảm hạng mục đường băng trắng cản lửa đến mục tiêu ban đầu của dự án.

- Qua khảo sát cho thấy, UBND các xã, thị trấn và Hạt Kiểm lâm huyện đều đánh giá việc đầu tư hạng mục đường băng trắng cản lửa là cần thiết; các hộ dân, chủ rừng có diện tích đất trong phạm vi thực hiện hạng mục cơ bản nhất trí thực hiện hạng mục trên. Tuy nhiên:

+ Các điểm dự kiến xây dựng đường băng trắng cản lửa nằm trong đất rừng sản xuất của các hộ dân hoặc đất của Lâm trường đã ký hợp đồng với người dân để trồng rừng. Hiện trạng rừng tại các khu vực trên gồm:

Nhiều khu vực có hiện trạng là rừng trồng, người dân đề nghị được hỗ trợ bồi thường đối với diện tích cây trồng bị thu hồi tuy nhiên dự án không được bố trí chi phí thu hồi, đền bù GPMB; một số diện tích đất rừng chưa xác định được chủ sở hữu giữa nhà nước và người dân nên khó khăn trong việc xác định đối tượng để thực hiện hỗ trợ, vướng mắc về cơ chế hỗ trợ.

Một số khu vực có hiện trạng là rừng tự nhiên (*cây tái sinh*) dẫn đến việc đầu tư hạng mục đường băng cản lửa phải thực hiện chuyển mục đích sử dụng rừng theo quy định.

+ Công tác phối hợp giữa chủ đầu tư dự án với các cơ quan, đơn vị, địa phương liên quan và người dân còn chưa chặt chẽ. Việc chậm triển khai hạng mục Đường băng trắng cản lửa dẫn đến sau gần 03 năm kể từ khi phê duyệt chủ trương đầu tư dự án đến thời điểm hiện tại hạng mục vẫn chưa được thực hiện, trong khi dự án đã được bố trí đủ vốn và dự kiến phải thực hiện xong trong năm 2024.

Do đó, việc triển khai thực hiện đường băng trắng cản lửa có nhiều khó khăn và vướng mắc, cần phải xem xét về việc tiếp tục triển khai thực hiện. Tại Tờ trình dự thảo nghị quyết, UBND tỉnh chưa báo cáo rõ về tiến độ thực hiện và giải ngân nguồn vốn đối với các hạng mục khác của dự án đến thời điểm trình HĐND tỉnh, chưa đánh giá khả năng thực hiện đầu tư hạng mục đường băng trắng cản lửa trong năm 2024 dẫn đến thiếu thông tin, cơ sở để xác định nhu cầu cắt giảm không đầu tư hạng mục Xây dựng đường băng trắng cản lửa.

b) Đối với việc đầu tư các hạng mục bổ sung tại Tờ trình dự thảo nghị quyết thuộc thẩm quyền phê duyệt, bổ sung tại quyết định phê duyệt dự án của UBND tỉnh. Ban đã tổ chức khảo sát thực tế tại 02/04 địa điểm dự kiến được đầu tư bổ sung hạng mục (*Trạm Kiểm lâm Lãng Ngâm, huyện Ngăn Sơn, Trụ sở Hạt Kiểm lâm Khu Dự trữ thiên nhiên Kim Hỷ, huyện Na Rì*) nhận thấy:

Tại Trụ sở Hạt Kiểm lâm Khu Dự trữ thiên nhiên Kim Hỷ, huyện Na Rì: Dự kiến thiết kế bổ sung đường nước sinh hoạt dài khoảng 2.500m và máy bơm nước, téc nước trung chuyên. Thực tế, đơn vị thiếu nước vào những tháng của mùa khô (*khoảng từ tháng 10 đến tháng 12 trong năm*), những tháng còn lại trong năm đều có nguồn nước mặt để sử dụng. Nếu thực hiện thiết kế theo đề xuất ở trên thì sẽ mất chi phí mua sắm, lắp đặt thiết bị, vận hành, bảo dưỡng, sửa chữa, tiền điện bơm nước,... Do đó, Ban đề nghị UBND tỉnh:

+ Xem xét, lựa chọn các hạng mục bổ sung đảm bảo đạt được mục tiêu của dự án đề ra; lựa chọn phương án đầu tư đảm bảo tiết kiệm, hiệu quả (*ví dụ: xây dựng hạng mục tận dụng nguồn nước mặt tại chỗ vào mùa mưa để phục vụ vào mùa khô, giúp tiết kiệm các chi phí liên quan*)

+ Báo cáo làm rõ về khả năng thực hiện và giải ngân vốn đối với các hạng mục dự kiến bổ sung như Tờ trình của UBND tỉnh trong năm 2024 để đại biểu HĐND tỉnh nắm thông tin, xem xét quyết định đối với việc cắt giảm hạng mục đường băng trắng cản lửa.

c) Về việc điều chỉnh giảm tổng mức đầu tư dự án:

Việc điều chỉnh giảm kế hoạch vốn của dự án đã được UBND tỉnh thực hiện tại Quyết định số 688/QĐ-UBND ngày 24/4/2024 về việc điều chỉnh kế hoạch đầu tư công trung hạn vốn ngân sách trung ương giai đoạn 2021-2025 (*lần 2*) và đã báo cáo HĐND tỉnh tại kỳ họp thứ 19 (*kỳ họp chuyên đề năm 2024*) HĐND tỉnh khóa X. Đề nghị UBND tỉnh chủ động điều chỉnh tổng mức đầu tư tại Quyết định phê duyệt dự án theo thẩm quyền.

d) Đối với các đường băng trắng cản lửa đã được đầu tư: Đề nghị UBND tỉnh chỉ đạo, rà soát, có phương án quản lý, duy tu, bảo dưỡng để phát huy hiệu quả, tránh lãng phí nguồn lực.

4. Kết luận

Đề nghị UBND tỉnh tiếp thu và báo cáo bổ sung các nội dung Ban đã có ý kiến nêu trên để đại biểu HĐND tỉnh có cơ sở xem xét, quyết định; điều chỉnh lại dự thảo nghị quyết, gửi kèm báo cáo tiếp thu giải trình.

Trên đây là Báo cáo thẩm tra của Ban Kinh tế - Ngân sách đối với dự thảo nghị quyết điều chỉnh chủ trương đầu tư dự án nâng cao năng lực phòng cháy, chữa cháy rừng tỉnh Bắc Kạn. Kính trình HĐND tỉnh xem xét, quyết định./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Các đại biểu dự kỳ họp;
- UBND tỉnh;
- Sở Nông nghiệp và PTNT;
- LĐVP;
- Phòng Công tác HĐND;
- Lưu: VT, Hòa.

TM. BAN KINH TẾ - NGÂN SÁCH
KT. TRƯỞNG BAN
PHÓ TRƯỞNG BAN

Hoàng Minh Hải